

УДК 378.147:336:004
DOI: [10.35619/pse.vi6.174](https://doi.org/10.35619/pse.vi6.174)

Іван КІЗИМА
здобувач ступеня PhD
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна
ORCID: 0000-0003-2256-0845
e-mail: ivan.kizyma.24@pnu.edu.ua

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Анотація. У статті наведено теоретичний аналіз проблеми формування готовності майбутніх фінансових фахівців до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком цифрових технологій, фінансових ринків та інформаційних систем, які суттєво трансформують зміст та умови професійної діяльності у фінансовому секторі та підвищують вимоги до підготовки фахівців. На основі аналізу психолого-педагогічних досліджень з'ясовано сутність поняття «готовність» як інтегративної особистісно-професійної характеристики, що відображає рівень підготовленості особистості до ефективної професійної діяльності.

У дослідженні обґрунтовано структуру готовності майбутніх фахівців у галузі фінансів, яка включає чотири взаємопов'язані компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та рефлексивно-особистісний. Мотиваційно-ціннісний компонент характеризує професійну мотивацію, ціннісні орієнтації та ставлення до цифрових інновацій; когнітивний компонент відображає систему професійних та цифрових знань; операційно-діяльнісний компонент визначає здатність застосовувати знання на практиці з використанням цифрових фінансових інструментів та технологій; рефлексивно-особистісний компонент забезпечує самоаналіз, саморегуляцію та безперервний професійний розвиток.

Доведено, що готовність – це динамічне та багатогранне утворення, яке розвивається під впливом освітніх, технологічних та соціально-економічних змін. Запропонована структура створює теоретичну основу для вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців з фінансів, проектування освітніх моделей та розробки діагностичних інструментів для оцінки рівня готовності до професійної діяльності в цифровому фінансовому середовищі.

Ключові слова: готовність, майбутній фінансовий фахівець, цифрова трансформація, професійна підготовка, цифрова компетентність, структура готовності.

Постановка проблеми. Стрімка цифрова трансформація економіки, фінансових ринків і банківського сектору суттєво змінює зміст і характер професійної діяльності фахівців з фінансів, зумовлюючи зростання вимог до рівня їхньої підготовки, зокрема щодо володіння цифровими технологіями, аналітичними інструментами та здатності працювати в умовах динамічних змін

і невизначеності. Водночас, аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про відсутність єдиного підходу до визначення структури готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності в умовах цифровізації, а також недостатню розробленість її компонентного складу з урахуванням сучасних викликів цифрової економіки. Наукові напрацювання переважно зосереджуються на загальних аспектах професійної підготовки або окремих складниках цифрової компетентності, що не забезпечує цілісного бачення означеного феномену. Це актуалізує необхідність теоретичного обґрунтування структури готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації як складного інтегративного утворення, що визначає логіку їх цілеспрямованої професійної підготовки у ЗВО.

Аналіз останніх досліджень із проблеми. Вітчизняні науковці активно досліджують різні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців з економіки та фінансів (Н. Андрущенко, Н. Войнаровська, І. Галушак, Р. Гейзерська, І. Зарубінська, О. Петренко, Л. Пуханова, К. Рудніцька, Н. Самарук, О. Сисоєв та ін.), зокрема за умов цифрового середовища (К. Акуленко, В. Аранчій, Є. Бенькович, М. Бенько, Л. Бережна, А. Бичок, Д. Білий, О. Борисюк, М. Дацюк-Томчук, О. Гарафонова, У. Дудка, О. Зоря, Ю. Макаренко, Л. Некрасенко, Л. Примостка та ін.). Нагромаджено науковий доробок про формування цифрової грамотності та компетентності майбутніх фахівців цього профілю у ЗВО України (М. Антонченко, О. Бабаян, Н. Болюбаш, О. Гончарова, В. Демура, Л. Дибкова, О. Загородна, І. Павленко, та ін.). Втім, недостатньо дослідженим залишається проблема готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації як складного утворення, що визначає структуру їх професійної підготовки.

Метою статті є теоретичне обґрунтування структури готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації, зокрема визначення її сутності та компонентного складу як інтегративної основи для проектування процесу професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. В українській педагогічній науці накопичено значний масив досліджень щодо формування готовності майбутніх фахівців різних галузей до професійної діяльності (О. Ілішова, Д. Кисюк, Є. Козлов, І. Кобилянська, М. М'ястковська, О. Поплавська, О. Сакалюк, В. Семиченко, Р. Сімко, В. Товстоган, Ю. Шевченко та ін.). Зокрема, предметом аналізу були сутність та структура поняття «готовність» (Т. Гуркова, Т. Кобилянська, О. Морінга ін.). На основі аналізу довідникової та психолого-педагогічної літератури науковцями з'ясовано етимологію поняття «готовність» і визначено підходи до його тлумачення. У широкому значенні цей термін використовується для позначення внутрішньої налаштованості, підготовленості та здатності особистості діяти за певних умов. У науковому обігу дефініція «готовність» набула глибшого змісту: в психології вона пов'язується з

внутрішнім станом людини, що передує практичній діяльності, у педагогіці – з результатом підготовки, який забезпечує ефективну професійну діяльність.

Згідно з поширеним інтегративним підходом готовність розглядається як складне багатокомпонентне утворення, що може включати мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний, ціннісний, рефлексивний та інші компоненти [2; 5]. Такий підхід дає змогу комплексно дослідити процес формування готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації та визначити її структуру.

Особливий інтерес становлять дослідження, що безпосередньо зосереджені на проблемі формування готовності майбутніх фахівців різних галузей знань до застосування в професійній діяльності інформаційних технологій (Д. Кисюк, І. Кобилянська, М. М'ястковська та ін.), інструментів проектування (О. Ілішова, Є. Козлов, В. Товстоган), а також методик дистанційного навчання (О. Поплавська) тощо. Вони органічно поєднуються з вивченням наукового досвіду щодо формування цифрової компетентності здобувачів освіти (О. Базелюк, Н. Морзе та ін.).

Предметом нашого дослідження визначено *готовність майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації* як інтегративну особистісно-професійну характеристику здобувача освіти, що відображає рівень його мотивації, сформованість професійних знань, цифрових компетентностей і практичних умінь, необхідних для ефективного здійснення фінансово-економічної діяльності в умовах цифровізації фінансової сфери, а також здатність до використання ІКТ, цифрових фінансових інструментів і аналітичних систем. Інакше кажучи, це стан підготовленості майбутнього фінансиста до здійснення професійної діяльності з використанням цифрових технологій, здатність адаптуватися до змін цифрового середовища та застосовувати інноваційні фінансові інструменти в професійній практиці.

Метою формування такої готовності є забезпечення сформованості системи знань, умінь, професійних компетентностей і особистісних якостей, що дають змогу майбутнім фінансистам ефективно здійснювати професійну діяльність у цифровізованому фінансовому середовищі. Реалізація цієї мети передбачає формування мотивації до професійної діяльності та цифрових інновацій у фінансовій сфері; засвоєння системи сучасних фінансово-економічних і цифрових знань; розвиток практичних умінь використання фінансових інформаційних систем, цифрових платформ та аналітичних інструментів; формування професійно значущих якостей, необхідних для конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

Однією з ключових характеристик запропонованої дефініції є інтегративність, оскільки готовність постає як цілісне утворення, що поєднує професійні знання з економіки, фінансів, банківської справи та фінансових ринків, а також цифрові навички роботи з сучасними інформаційними

технологіями. Водночас їй властива компетентнісна спрямованість, яка охоплює здатність використовувати цифрові фінансові технології, уміння працювати з фінансовими інформаційними системами, навички аналізу фінансових даних, застосування цифрових сервісів у фінансовій діяльності тощо. Динамізм готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності за умов цифровізації означає, що цей феномен постійно розвивається під впливом змін цифрового середовища, нових фінансових технологій, програмних продуктів та інновацій. Його практичну спрямованість виявлено у здатності застосовувати набуті знання, уміння та цифрові інструменти для розв'язання професійних завдань у фінансовій сфері. Сучасні суспільні виклики та фінансово-економічна нестабільність актуалізують значення такого рівня готовності, як гнучкість, що передбачає здатність фахівців швидко адаптуватися до нових цифрових технологій, платформ та автоматизованих фінансових систем й аналітичних інструментів.

З урахуванням зазначеного науково-теоретичного і експериментального досвіду та завдань нашого дослідження в *структурі готовності* майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності за умов цифрової трансформації виокремлено чотири основні компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивний (змістовий), операційно-діяльнісний, рефлексивно-особистісний. Вони потребують предметної характеристики.

Мотиваційно-ціннісний компонент, зокрема, за результатами наукових студій (Н. Павлик [3], В. Семиченко [4], Ю. Шевченко [5]), передбачає наявність позитивної професійної мотивації, що виявляється в зацікавленості майбутніх фахівців перспективами фінансової діяльності, прагненні досягати високих результатів у професійній сфері та готовності працювати в умовах динамічних змін цифрового середовища. Його важливою характеристикою є ціннісне ставлення до професії фінансиста, усвідомлення соціальної значущості фінансової діяльності, відповідальності за ухвалення фінансових рішень та їхні наслідки для корпорації, суспільства, особистого добробуту.

Мотиваційно-ціннісний компонент структури готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності за умов цифрової трансформації відображає систему мотивів, цінностей, професійних установок і потреб здобувача освіти, що забезпечують його спрямованість на успішне оволодіння обраною професією, ефективне використання цифрових технологій у фаховій діяльності та постійний саморозвиток у цифровому економічному середовищі.

Зважаючи на означений вище досвід наукових та емпіричних студій, *когнітивний (змістовий) компонент* структури готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності за умов цифрової трансформації інтерпретовано як систему професійних, фінансово-економічних знань і сформованих інтелектуальних умінь, необхідних для ефективного виконання професійних функцій у цифровому фінансовому середовищі. Він відображає

рівень теоретичної підготовленості здобувачів освіти та їхню здатність оперувати фінансово-економічною інформацією і використовувати цифрові технології для аналізу даних й ухвалення оптимальних управлінських рішень.

Значущість когнітивного компонента зростає в умовах стрімкого розвитку фінансово-економічних знань і цифрових технологій. Як зазначив колишній голова Всесвітнього економічного форуму К. Шваб у праці «Четверта промислова революція», розвиток цифрових технологій зумовлює швидше старіння знань і компетентностей, тому ключовою вимогою до сучасного фахівця є здатність постійно оновлювати професійні знання відповідно до технологічних змін [11]. Подібну позицію обґрунтовано у фундаментальному «Оксфордському довіднику з цифрової економіки» [12], у якому наголошено, що поширення цифрових технологій і великих даних змінює структуру професійних знань у фінансовій сфері. Вони стають більш динамічними й такими, що потребують постійного оновлення [12, VII-IX].

Українські науковці також підкреслюють, що цифровізація фінансової системи зумовлює необхідність регулярного оновлення змісту економічної освіти, оскільки фінансові технології, е-платіжні системи, цифрові банки та інші інновації швидко змінюють вимоги до фахівців фінансової галузі. Тому підготовка майбутніх фінансистів має передбачати розвиток навичок роботи з цифровими інструментами, аналізу фінансових даних та використання сучасних ІТ у професійній діяльності [8].

У зазначеному контексті *операційно-діяльнісний компонент* характеризується сукупністю професійних умінь, практичних навичок і способів діяльності, що забезпечують здатність майбутнього фахівця ефективно виконувати професійні функції в цифровому фінансовому середовищі. Якщо когнітивний складник відображає систему знань, то операційно-діяльнісний демонструє здатність щодо її застосування в практичній діяльності, зокрема під час аналізу фінансових даних, прийняття управлінських рішень, використання цифрових технологій у фінансовій сфері тощо.

За умов цифровізації економіки операційно-діяльнісний компонент передбачає сформованість умінь працювати з цифровими фінансовими сервісами, використовувати інформаційно-аналітичні системи та застосовувати сучасні методи обробки фінансової інформації. Як зазначають дослідники університетів Гонконгу та Сіндней Р.Баклі, Д. В. Арнері, Дж. Н. Барберіс, цифрова трансформація фінансового сектору змінює зміст професійної діяльності її працівників, підвищуючи роль практичних навичок використання цифрових технологій та аналітичних інструментів у прийнятті фінансових рішень. Сучасний етап розвитку фінансових технологій характеризується переходом від традиційних послуг до цифрових платформ, автоматизованих операцій та алгоритмічного аналізу даних. Після глобальної фінансової кризи 2008–2009 рр. спостерігається інтенсивний розвиток фінтехінновацій, що

змінюють структуру фінансових послуг і роль фінансових установ. Це потребує вироблення від фахівців здатності застосовувати цифрові інструменти, аналізувати великі обсяги даних та адаптувати діяльність до швидких технологічних змін [6].

Важливим елементом операційно-діяльнісного компонента є сформованість навичок роботи з е-платіжними системами, цифровими фінансовими платформами, системами дистанційного банківського обслуговування та програмами обробки даних. У книзі-бестселері «На шляху до цифрового просвітництва: есе про темні та світлі сторони цифрової революції» за редакцією Д. Гельбінга обґрунтовано позицію, згідно з якою саме якісні зміни в підготовці фахівців щодо використання таких технологій дозволяють автоматизувати всі фінансові операції та істотно підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами [13].

Вивчаючи виклики цифрової епохи, автори цього видання застерігають від «технологічного тоталітаризму» і масових маніпуляцій за допомогою даних та виступають за формування фінансиста готового ухвалювати проактивні, етично виважені та децентралізовані цифрові рішення. До цього спонукає так звана «темна сторона» фінансових ринків, де алгоритми, соціальні боти та великі технологічні компанії маніпулюють думками і поведінкою його учасників, наражаючи їх на невиправдані ризики. Натомість «світла сторона» представлена розвитком технологій блокчейн, що забезпечують прозорість і довіру у цифровому середовищі та формують «стале цифрове майбутнє». У цих умовах професійні гравці фінансових ринків мають володіти навичками «цифрового просвітництва», щоб запобігати руйнуванню психіки його пересічних учасників та утверджувати засади вільної конкуренції [13].

Поряд із технологічним сегментом у структурі професійної діяльності в умовах цифрової трансформації зростає значення *рефлексивно-особистісного компонента*. Йдеться про здатність здобувачів освіти до усвідомлення власної професійної діяльності, аналізу результатів навчання та готовність до постійного фахового і особистісного саморозвитку [1].

Рефлексію визначено як важливий механізм розвитку професійної компетентності, що виявляється в здатності людини усвідомлювати власні дії, мотиви і результати діяльності та на основі їхнього аналізу вдосконалювати професійну поведінку. У науковому дискурсі не втрачає популярності класична праця «Рефлексивний практик: Як професіонали мислять у дії», в якій автор Д. Шен підкреслює, що професійна діяльність сучасного фахівця потребує постійного «рефлексивного мислення», яке забезпечує аналіз власних рішень і формує здатність до ефективної діяльності у складних і змінних професійних ситуаціях [10], якими, власне, і є сучасні фінансові ринки.

Рефлексивно-особистісний компонент передбачає формування професійної самосвідомості, здатності до самооцінювання та саморегуляції професійної

діяльності. Завдяки рефлексивним умінням здобувач освіти набуває здатності аналізувати власні навчальні досягнення, оцінювати рівень сформованості професійних компетентностей, визначати напрями подальшого професійного вдосконалення. Як зазначав американський психолог і педагог Дж. Дьюї, рефлексивне мислення є процесом активного, цілеспрямованого та послідовного осмислення досвіду, що сприяє формуванню здатності до прийняття обґрунтованих професійних рішень. Такий тип мислення передбачає глибокий аналіз власних дій, їхніх результатів і причин, що дозволяє людині усвідомлювати взаємозв'язок між досвідом, знаннями та практикою. Рефлексивний аналіз досвіду розвиває критичне мислення, формує навички самостійного оцінювання професійних ситуацій та вибору ефективних шляхів їх розв'язання [7]. У контексті професійної підготовки це означає здатність фахівця аналізувати власну діяльність, робити висновки з попереднього досвіду та вдосконалювати професійні дії відповідно до вимог фахового середовища.

Важливою складовою рефлексивно-особистісного компонента є самооцінка, яка дозволяє майбутньому фахівцеві визначати рівень власних професійних досягнень, виявляти сильні та слабкі сторони підготовки, планувати напрями саморозвитку. У психолого-педагогічних дослідженнях підкреслено, що рефлексивна компетентність сприяє розвитку відповідальності за результати діяльності, формуванню здатності до саморегуляції та підвищенню ефективності професійної діяльності. Так рефлексія стає інструментом професійної адаптації, адже дає змогу фахівцеві осмислювати набутий досвід та вдосконалювати його [9]. Розвиваючи цю думку, підкреслимо, що саме рефлексивні механізми дозволяють майбутньому фахівцеві формувати індивідуальну траєкторію професійного розвитку та усвідомлювати потребу в навчанні впродовж життя.

На основі наукових розробок І. Гончаровської та Н. Плюхіна [1] у структурі рефлексивно-особистісного компонента підготовки майбутніх фахівців з фінансів визначено низку елементів-дефініцій, які проаналізовано в процесі організації освітнього процесу та дослідно-експериментальної роботи. Так, «професійну рефлексію» обґрунтовано як здатність аналізувати власну діяльність, оцінювати результати прийнятих рішень і передбачати шляхи їх удосконалення; «професійну самооцінку» – як усвідомлення рівня сформованості власних компетентностей та готовності до професійної діяльності; «саморегуляцію діяльності» – як здатність контролювати власні дії, коригувати поведінку та приймати обґрунтовані рішення у професійній сфері; «орієнтацію на саморозвиток» – як прагнення до безперервного професійного вдосконалення та розвитку нових компетентностей»; «професійну відповідальність» – як усвідомлення значущості власних рішень та їхнього впливу на результати фінансової діяльності.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Узагальнення теоретичних підходів сучасних наукових досліджень дозволяє стверджувати, що готовність майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності в умовах цифрової

трансформації є складним, динамічним інтегративним утворенням, яке поєднує мотиваційно-ціннісні установки, систему професійних і цифрових знань, практичні вміння застосування фінансових технологій, а також здатність до рефлексії й безперервного саморозвитку. Визначення в її структурі чотирьох основних компонентів – мотиваційно-ціннісного, когнітивного, операційно-діяльнісного, рефлексивно-особистісного – дозволяє цілісно схарактеризувати цей феномен, окреслити напрями його формування та створює науково-методологічне підґрунтя для всебічного наукового осмислення. Перспективи подальших досліджень убачаємо в розробленні та експериментальній перевірці моделі формування готовності майбутніх фахівців з фінансів до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації, а також створенні діагностичного інструментарію для оцінювання рівнів її сформованості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гончаровська Г. Рефлексивно-оцінювальний компонент у цілісній структурі готовності майбутніх психологів до професійної діяльності. *Освіта регіону*. 2016. № 4. С. 72-76.
2. М'ястковська М., Кобилянська І., Кисюк Д. Формування готовності майбутніх фахівців з професійної освіти до застосування сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності. *Педагогіка безпеки*. 2023. Вип. 6. № 1-2. С. 21–26, DOI: <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2021-6-1-021-026> (дата звернення: 12.04.2026).
3. Павлик Н. П. Ціннісно-мотиваційний компонент професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери. *Педагогічні науки зб. наук. пр.* 2019. № 86. С. 395-400. URL: https://eprints.zu.edu.ua/29067/1/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B8%D0%BA_9.pdf (дата звернення: 12.04.2026).
4. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2004. 335 с.
5. Шевченко Ю. М. Аналіз підходів до визначення компонентів у структурі готовності студентів до діяльності. *Педагогічні науки: зб. наук. пр.* 2019. № 86. С. 170–175. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2019-86-36>. (дата звернення: 12.04.2026).
6. Buckley R., Arner D. W., Barberis J. N. The Evolution of Fintech: A New Post-Crisis Paradigm. *Electronic Journal*. 2016, No. 47. P. 1271-1319 DOI:10.2139/ssrn.2676553 (дата звернення: 20.04.2026).
7. Dewey J. How We Think. Boston: D.C. Heath and Company, URL: <https://bef632.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/dewey-how-we-think.pdf> (дата звернення: 12.04.2026).
8. Introduction to Finance: Theory and Practice : Study Guide / edited by I. Shkolnyk, M. Brychko, Sumy: Sumy State University, 2017. 275p. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/items/2686c96f-2201-4ab6-a910-fd0dde3ee08> (дата звернення: 22.04.2026)
9. Kember D., Leung D., Jones A., Loke A., McKay J., Sinclair K., Tse H., Webb C., Wong, F., Wong M., Yueng E. Development of a Questionnaire to Measure the Level of Reflective Thinking. *Assessment & Evaluation in Higher Education* 2000. N 25. P. 381-395. DOI:10.1080/713611442. (дата звернення: 12.04.2026).
10. Schön D. A. The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action. New York: Basic Books, 1983. 365 p. URL: <https://Donald-A.-Schon-The-Reflective-Practitioner -How->

[Professionals-Think-In-Action-Basic-Books-1984_redactedaa_compressed3.pdf](#) (дата звернення: 22.04.2026).

11. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution. Geneva: World Economic Forum, 2016. 172 p. URL: https://law.unimelb.edu.au/data/assets/pdf_file/0005/3385454/Schwab-The_Fourth_Industrial_Revolution_Klaus_S.pdf (дата звернення: 12.04.2026).

12. The Oxford Handbook of the Digital Economy / Eds. Peitz, M., Waldfogel, J., Oxford University. 2012. 601 p. URL: [https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=qi1pAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Peitz,+M.,+Waldfogel,+J.+\(Eds.\).+\(2012\).](https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=qi1pAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Peitz,+M.,+Waldfogel,+J.+(Eds.).+(2012).) (дата звернення: 12.04.2026).

13. Towards Digital Enlightenment: Essays on the Dark and Light Sides of the Digital Revolution / Ed. D. Helbing. Springer, 2019. DOI:10.1007/978-3-319-90869-4 (дата звернення: 24.04.2026).

REFERENCES

1. Honcharovska H. Refleksyvno-otsiniuvalniyi komponent u tsilislunii strukturi hotovnosti maibutnikh psykholohiv do profesiinoi diialnosti [The Reflective and Evaluative Component in the Holistic Structure of the Readiness of Future Psychologists for Professional Activity]. *Osvita rehionu*. 2016. No 4. S. 72-76. [in Ukrainian]

2. Miastkovska M., Kobylianska I., Kysiuk D. Formuvannia hotovnosti maibutnikh fakhivtsiv z profesiinoi osvity do zastosuvannia suchasnykh informatsiinykh tekhnolohii u profesiinii diialnosti [Formation of Readiness of Future Specialists in Professional Education to Use Modern Information Technologies in Professional Activities]. *Pedahohika bezpeky*. 2023. Vyp. 6. No 1-2. S. 21–26, DOI: <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2021-6-1-021-026> (дата звернення: 12.04.2026). [in Ukrainian]

3. Pavlyk N. P. Tsinnisno-motyvatsiinyi komponent profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi sfery [Value-motivational Component of Professional Competence of Future Social Sphere Specialists]. *Pedahohichni nauky zb. nauk. pr. 2019*. No 86. S. 395-400. URL: https://eprints.zu.edu.ua/29067/1/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B8%D0%BA_9.pdf (дата звернення: 12.04.2026). [in Ukrainian]

4. Semychenko V. A. Psykholohiia pedahohichnoi diialnosti: navchalnyi posibnyk [Psychology of Pedagogical Activity: Tutorial]. Kyiv: Vyshcha shkola, 2004. 335 s. [in Ukrainian]

5. Shevchenko Yu. M. Analiz pidkhodiv do vyznachennia komponentiv u strukturi hotovnosti studentiv do diialnosti [Analysis of Approaches to Determining Components in the Structure of Students' Readiness for Activity]. *Pedahohichni nauky: zb. nauk. pr. 2019*. No 86. S. 170–175. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2019-86-36>. (дата звернення: 12.04.2026). [in Ukrainian]

6. Buckley R., Arner D. W., Barberis J. N. The Evolution of Fintech: *A New Post-Crisis Paradigm*. *Electronic Journal*. 2016, No 47. R. 1271-1319 DOI:10.2139/ssrn.2676553 (дата звернення: 20.04.2026).

7. Dewey J. How We Think. Boston: D.C. Heath and Company, URL: <https://bef632.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/dewey-how-we-think.pdf> (дата звернення: 12.04.2026).

8. Introduction to Finance: Theory and Practice : Study Guide / edited by I. Shkolnyk, M. Brychko, Sumy: Sumy State University, 2017. 275p. URL:<https://essuir.sumdu.edu.ua/items/2686c96f-2201-4ab6-a910-fd0ddee3ee08> (дата звернення: 22.04.2026)

9. Kember D., Leung D., Jones A., Loke A., McKay J., Sinclair K., Tse H., Webb C., Wong, F., Wong M., Yueng E. Development of a Questionnaire to Measure the Level of Reflective Thinking. *Assessment & Evaluation in Higher Education* 2000. No 25. P. 381-395. DOI:10.1080/713611442. (дата звернення: 12.04.2026).

10. Schön D. A. The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action. New York: Basic Books, 1983. 365 r. URL: https://Donald-A.-Schon-The-Reflective-Practitioner_How-Professionals-Think-In-Action-Basic-Books-1984_redactedaa_compressed3.pdf (data zvernennia: 22.04.2026).

11. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution. Geneva: World Economic Forum, 2016. 172 r. URL: https://law.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0005/3385454/Schwab-The_Fourth_Industrial_Revolution_Klaus_S.pdf (data zvernennia: 12.04.2026).

12. The Oxford Handbook of the Digital Economy / Eds. Peitz, M., Waldfogel, J., Oxford University. 2012. 601 r. URL: [https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=qilpAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Peitz,+M.,+Waldfogel,+J.+\(Eds.\).+\(2012\).](https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=qilpAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Peitz,+M.,+Waldfogel,+J.+(Eds.).+(2012).) (data zvernennia: 12.04.2026).

13. Towards Digital Enlightenment: Essays on the Dark and Light Sides of the Digital Revolution / Ed. D. Helbing. Springer, 2019. DOI:10.1007/978-3-319-90869-4 (data zvernennia: 24.04.2026).

STRUCTURE OF READINESS OF FUTURE FINANCIAL SPECIALISTS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION

Ivan KIZIMA

PhD candidate at the Vasyl Stefanyk
Carpathian National University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine
ORCID: 0000-0003-2256-0845
e-mail: ivan.kizyma.24@pnu.edu.ua

Abstract. The article provides a theoretical analysis of the problem of forming the readiness of future finance professionals for professional activity in the context of digital transformation. The relevance of the study is agreed upon the rapid development of digital technologies, financial markets, and information systems, which significantly transform the content and conditions of professional activity in the financial sector and increase the requirements for the training of specialists. Based on the analysis of psychological and pedagogical research, the essence of the concept of «readiness» is clarified as an integrative personal and professional characteristic that reflects the level of an individual's preparedness for effective professional performance.

The study substantiates the structure of readiness of future finance professionals, which includes four interrelated components: motivational-value, cognitive, operational-activity, and reflective-personal. The motivational-value component characterizes professional motivation, value orientations, and attitudes toward digital innovations; the cognitive component reflects the system of professional and digital knowledge; the operational-activity component determines the ability to apply knowledge in practice using digital financial tools and technologies; the reflective-personal component ensures self-analysis, self-regulation, and continuous professional development.

It is proved that readiness is a dynamic and multifaceted formation that develops under the influence of educational, technological, and socio-economic changes. The proposed structure creates a theoretical basis for improving the professional training of future finance specialists, designing educational models, and developing diagnostic tools for assessing the level of readiness for professional activity in a digitalized financial environment.

Keywords: readiness; future finance professional; digital transformation; professional training; digital competence; readiness framework.

Стаття надійшла до редакції 23.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку після рецензування 06.04.2026 р.

Стаття опублікована 15.06.2026 р.